

Zuidsingel Venray

**Ecologisch onderzoek naar vleermuizen
in het kader van de Flora – en faunawet**

**Ten behoeve van het bestemmingsplan voor de locatie 'Zuidsingel (parallelweg)
te Venray'**

Rapport

Auteur: Dr. G.M.L.W. (Ineke) Kroes
Project: 211x07157
Datum: 29 september 2014

1 Inleiding	
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
1.3 Leeswijzer	3
2 Omschrijving plangebied	
2.1 Huidige situatie	4
2.2 Aanwezige ecotopen	5
2.3 Toekomstige situatie	6
3 Werkwijze	
3.1 Vleermuizen	8
3.2 Volledigheid inventarisatie	10
4 Resultaten	
4.1 Vleermuizen; per soort	11
4.2 Vleermuizen; per functie	12
5 Effectenbeoordeling	
5.1 Vleermuizen	14
6 Toetsing aan de Flora- en faunawet	15
7 Conclusies en aanbevelingen	16
8 Bronnen	17

1 Aanleiding

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen om het plangebied 'Zuidsingel (parallelweg) te Venray' te herstructureren en opnieuw in te richten. Hiervoor moet een drietal flats met appartementen verdwijnen. Om te voldoen aan nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat de ingreep plaatsvindt, een onderzoek te doen naar het eventueel voorkomen van beschermde flora en fauna.

Om de effecten van de plannen op natuurwaarden te bepalen is in opdracht van BRO in juni 2014 een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Uit dat onderzoek bleek dat het plangebied geschikt is voor vleermuizen.

Door de sloop van de bestaande gebouwen en de kap van een aantal bomen kunnen mogelijk vleermuisverblijfplaatsen verdwijnen.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Welke soorten vleermuizen komen momenteel voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet?

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van het plangebied, voor wat betreft de huidige en de toekomstige situatie. In hoofdstuk 3 worden de methode van werken en de onderzoeksinspanning beschreven.

In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het vleermuisonderzoek gepresenteerd. De mogelijke effecten van de ingreep worden gerelateerd aan de aanwezige soorten vleermuizen in hoofdstuk 5. Toetsing aan de Flora- en faunawet is beschreven in hoofdstuk 6. Hoofdstuk 7 is een beschrijving van de conclusies en aanbevelingen.

Hoofdstuk 8 bestaat uit een korte bronnenlijst.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Huidige situatie

Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelegen in het zuidelijke deel van de bebouwde kom van Venray. Het plangebied bestaat uit drie delen met elk een 3-laags appartementencomplex en een 1-laags woningblok aan de westzijde van elk appartementencomplex. Het plangebied wordt aan de noordzijde begrensd door de achtertuinen van de woningen aan de Eikenlaan, aan de westzijde door de achtertuinen van de woningen aan de Leunseweg, aan de oostzijde door achtertuinen van woningen aan de Lindenstraat en aan de zuidzijde door de parallelweg van de Zuidsingel. De tussenliggende woningen en achtertuinen van de Esdoornstraat en Kastanjestraat vallen buiten het plangebied. De Amersfoort coördinaten van het midden van de locatie zijn $X=196.270$ en $Y=392.568$.

Het plangebied bestaat uit bebouwing (1-laags en 3-laags met spouwmuren), verhard oppervlak (parkeerplaats en stoep), plantsoen en enkele verspreid staande en hoog opgaande bomen. De vegetatie binnen het plantsoen bestaat grotendeels uit laagblijvende struikvegetatie. Oppervlaktewater is niet aanwezig binnen het plangebied. Onderstaande afbeeldingen geven een impressie van het plangebied.

In Fig. 1 en 2 is de ligging van het plangebied aangegeven.

In Fig. 3 - 8 is met behulp van een aantal foto's een indruk van het plangebied weergegeven.

Fig. 1 Ligging van het plangebied

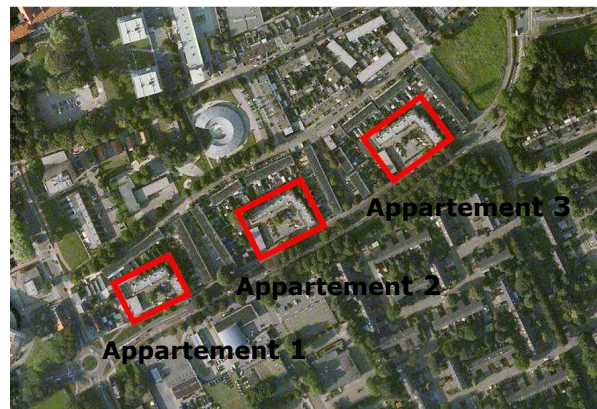

Fig. 2 Ligging van het plangebied (Google maps)

Fig. 3 Westelijk deel van het plangebied (appartement 1)

Fig. 4 Oostelijk deel van het plangebied (appartement 3)

Fig. 5 Achterzijde van het meest oostelijke appartement (appartement 1)

Fig. 6 Middendeel van het plangebied, foto genomen vanaf achterzijde appartement 2 richting de Zuidsingel.

Fig. 7 De 1-laags bebouwing naast appartement 1.

Fig. 8 Open stootvoegen in het meest oostelijke 3 laags appartement.

2.2 Aanwezige ecotopen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Appartementsgebouwen (± 9 m hoog) met plat dak en open stootvoegen
- 1-laags woningen (± 3 m hoog) met plat dak.
- Dunne bomen (diameter borsthoogte < 25 cm);
- Dikke bomen (diameter borsthoogte > 25 cm), zonder holtes;
- Bestrating, deels overgroeid met kruiden
- Struweel
- Plantsoentjes

2.3 Toekomstige situatie

In het plangebied zal herstructurering plaatsvinden waarbij de bestaande bebouwing gesloopt wordt ten behoeve van nieuwbouw. Naar verwachting worden alle bomen die binnen het plangebied staan gekapt en wordt de huidige vegetatie in de plantsoenen verwijderd. Nieuwe aanplant zal in de plaats komen.

Fig. 9 en 10 geven een indruk van de huidige en de toekomstige situatie.

Fig. 9. Plangebied in de huidige situatie met in blauw de te slopen bebouwing.

Fig. 10 Impressie toekomstige situatie plangebied (2014)

3 Werkwijze

3.1 Vleermuizen

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd aan de hand van het vleermuisenprotocol (2013) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging. Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soort specifiek. Met behulp van een ultrasounddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Tijdens het onderzoek is gebruikgemaakt van Petterson D240x ultrasounddetectoren (batdetector) en een sterke zaklamp (TK41 Max 860 Lumens). Met een Edirol R-09 RH digitale recorder zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat Sound Pro 3.31b.

Op basis van de aanwezige ecotopen zijn de volgende functies te verwachten:

- Kraamverblijven
- Paarverblijven
- Foerageergebieden en vliegroutes
- Winterverblijf

Het plangebied is bij daglicht bezocht, voorafgaand aan de eerste inventarisatie, als een verkennend veldbezoek. Tijdens dit bezoek zijn de gebouwen en bomen geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke invlieg-openingen en sporen (onder andere uitwerpselen) van vleermuizen. Er bevinden zich in de appartementen open stootvoegen. Er zijn een aantal dikke bomen aan de achterzijden van de appartementen, maar daarin zijn geen holtes geconstateerd. Deze bomen kunnen echter wel dienen als vliegroute of foerageergebied. De begroeiing in de tuintjes voor de 1-laags appartementen is relatief laag. Langs de Zuidsingel zelf staan veel dikke bomen, er is hier veel foerageermogelijkheid.

De eerste veldinventarisaties vonden plaats op 12, 13 en 14 juni 2014 waarbij voorafgaand, bij daglicht, op 12 juni een oriënterende inspectie plaatsvond van het hele plangebied. 's Avonds zijn na zonsondergang de eerste vleermuisinventarisaties uitgevoerd. Op 12 juni is vooral geïnventariseerd rond het appartement tussen de Leunseweg en de Esdoornstraat (Appartement 1), op 13 juni is op dezelfde wijze het appartement tussen Esdoornstraat en Kastanjestraat (Appartement 2) geïnventariseerd en op 14 juni het appartement tussen Kastanjestraat en Lindenstraat (Appartement 3). Op 14 en 15 juli 2014 's avonds, en 15 en 16 juli 2014 's morgens, vonden een tweede en derde vleermuisinventarisatie plaats, waarbij op 14 juli 's avonds en 15 juli 's morgens vooral de aandacht uitging naar de zuidwestelijke helft van het plangebied (appartement 1 en 2 deels), en op 15 juli 's avonds en 16 juli 's morgens de noordoostelijke helft (appartement 3 en 2 deels).

Op 21 augustus 2014 is een vierde avondinventarisatie gedaan over het hele plangebied en op 12 september 's avonds een vijfde, ook over het hele plangebied. Zowel op 21 augustus als op 12 september is bij Appartement 3, tussen de Kastanjestraat en de Lindestraat specifiek gelet op zwermgedrag.

De gekozen data hangen onder meer samen met de zomerverblijfperiode en de kraam- en paarperiode en baltsperiode van vleermuizen.

Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 2).

Tabel 2

Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/ onder	Weer	Temp.
12-06-2014	Inspectie plangebied, Kraamverblijfplaats, vliegroute, foerageergebied	20.30 - 24.00	05.19 / 22.00	Wind gemiddeld 2 Bft Vrijwel onbewolkt Geen neerslag	17.1°C
13-06-2014	Kraamverblijfplaats, vliegroute, foerageergebied	21.30 - 24.00	05.19 / 22.00	Wind gemiddeld 2Bft Half bewolkt Geen neerslag	17.8°C
14-06-2014	Kraamverblijfplaats, vliegroute, foerageergebied	21.30 - 24.00	05.19 / 22.01	Wind gemiddeld 3Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	16.0°C
14-07-2014	Kraamverblijfplaats, vliegroute, foerageergebied	21.30 - 24.30	05.37 / 21.54	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaarbewolkt, Geen neerslag	18,4°C
15-07-2014	Kraamverblijfplaats, vliegroute, foerageergebied	03.30 - 05.45	05.38 / 21.53	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	17.3°C
15-07-2014	Kraamverblijfplaats, vliegroute, foerageergebied	21.30 - 24.00	05.38 / 21.53	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	17.3°C
16-07-2014	Kraamverblijfplaats, vliegroute, foerageergebied	03.30 - 05.45	05.39 / 21.52	Wind gemiddeld 1 Bft Half bewolkt Geen neerslag	19,5°C
21-08-2014	Paarverblijf- en zwermplaats, vliegroute, foerageergebied	20.30 - 23.00	06.34 / 20.51	Wind gemiddeld 2 Bft Zwaar bewolkt, Geen neerslag	13,8°C
12-09-2014	Paarverblijf- en zwermplaats, vliegroute, foerageergebied	19.30 - 23.00	07.10 / 20.01	Wind gemiddeld 2 Bft Licht bewolkt Geen neerslag	15,6°C

3.2 Volledigheid inventarisatie

Het vleermuisonderzoek is volgens het vleermuisprotocol 2013, welke in opdracht van de Gegevens Autoriteit Natuur is opgesteld, uitgevoerd. De inventarisatie is een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Flora- en faunawet vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (Zorgplicht) van de Flora- en faunawet. Wat betreft dit onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden voor zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute(s).

4 Resultaten

4.1 vleermuizen per soort

Tijdens een aantal van de nachtelijke bezoeken zijn vleermuizen aangetroffen in het onderzoeksgebied. Er is steeds maar 1 soort waargenomen, de gewone dwergvleermuis (zie Tabel 3). Voor nummering van de appartementen zie Fig. 2 en Fig. 11.

Waarnemingen rond Appartement 1

Aan de achterzijde van het hoge appartement tussen de Leunseweg en de Esdoornstraat was er tijdens de eerste rondes op 12 juni en 14 juli aan de noordkant steeds één gewone dwergvleermuis aanwezig die foerageerde rond de bomen. Op 15 juli 's morgens was hier echter geen vleermuisactiviteit. Op 21 augustus werd bij dit deel van het plangebied achter het appartement rond de bomen weer slechts één foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Op 12 september werd hier wederom geen enkele vleermuisactiviteit waargenomen. Op andere plekken rond dit appartement werd op geen enkel tijdstip vleermuisactiviteit waargenomen, ook niet bij de lage appartementen.

Waarnemingen rond Appartement 2

Op 13 juni, 14 en 15 juli, 21 augustus en 12 september zijn rond het appartement tussen Esdoornstraat en Kastanjestraat waarnemingen gedaan. Er werd echter in het geheel geen vleermuisactiviteit waargenomen, op geen enkele avond of ochtend. Op 13 juni en 14 juli is er specifiek bij dit appartement gepost, maar zonder resultaat.

Waarnemingen rond Appartement 3

De meeste vleermuisactiviteit is waargenomen rond het appartement tussen de Kastanjestraat en de Lindenstraat. Op 14 juni werd vanaf zonsondergang zeer regelmatig een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen rond de bomen aan de noordkant van het appartement. Er passeerde net na zonsondergang een gewone dwergvleermuis van noordoost naar zuidwest, langs de bomen aan de oostelijke zijkant van het appartement, richting de rotonde van de Zuidsingel. Op 15 juli waren er 's avonds twee gewone dwergvleermuizen die tussen de bomen foerageerden. 's Morgens was er zowel op 15 juli als 16 juli geen enkele vleermuisactiviteit.

Op 21 augustus werden aan de achterzijde van dit appartement, rond de bomen regelmatig twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Ook nu passeerden twee gewone dwergvleermuizen richting de rotonde van de Zuidsingel. Op 12 september is weer weinig vleermuisactiviteit waargenomen. Deze avond is specifiek bij dit appartement gepost, in verband met mogelijk zwermgedrag. Er is bij dit appartement geen zwermgedrag waargenomen. Wel kwamen er aan het begin van de avond vier gewone dwergvleermuizen overvliegen vanaf de Meidoornstraat, langs het appartement tussen Lindenstraat en Kastanjestraat, met tussenpozen van ongeveer 10 minuten. Ze vlogen richting het zuidwesten, het gebied tussen de Zuidsingel en de Largostraat. Ook die avond zijn er voor de rest, rond het appartement zelf geen vleermuizen gehoord.

Op alle avonden werd er in juni-juli langs de Zuidsingel nagenoeg voortdurend gefoerageerd door gewone dwergvleermuizen. De Zuidsingel valt net buiten het plangebied. Op 21 augustus en 12 september was er redelijk veel vleermuisactiviteit van gewone dwergvleermuis langs de Zuidsingel, en bij de rotonde van de kruising Zuidsingel-Lindenstraat.

Tabel 3

Totaal nachtelijke waarnemingen in het veld van passerende en foeragerende gewone dwergvleermuizen (voor nummering appartementen zie Fig. 2 en Fig. 11):

Datum	Bij Appartement nr:	Aantal Passerend	Aantal Foeragerend
12-06 (avond)	1	Geen	1
13-06 (avond)	2	Geen	Geen
14-06 (Avond)	3	1	1
14-07 (Avond)	1	geen	1
15-07 (ochtend)	1 en 2	Geen	Geen
15-07 (avond)	(2 en) 3	Geen	2
16-07 (ochtend)	2 en 3	Geen	Geen
21-08 (avond)	1	Geen	1
21-08 (avond)	3	2	2
12-09 (avond)	1	Geen	Geen
12-09 (avond)	3	4	Geen

4.2 Vleermuizen per functie

Kraamverblijven

In het voorjaar zijn in het gehele plangebied relatief weinig vleermuizen aangetroffen. Er zijn geen kraamverblijven geconstateerd in het plangebied.

Paarverblijven

In het najaar is relatief weinig vleermuisactiviteit geweest. Er zijn geen zwermen waargenomen, of roepende mannetjes gehoord. Er zijn geen paarverblijven geconstateerd.

Foerageergebieden en vliegroutes

Er zijn zowel in het voorjaar als in het najaar enkele overvliegende gewone dwergvleermuizen aangetroffen, en enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen. Het gaat hier echter om weinig exemplaren. Daarnaast is in de omgeving voldoende groen aanwezig om te kunnen stellen dat het hier niet gaat om een essentieel foerageergebied. Vooral langs de Zuidsingel zelf, onder de hoge bomen werd regelmatig gefoerageerd, aanzienlijk meer dan in het plangebied.

Winterverblijven

Er is, vooral bij appartement 3 gelet op zwermgedrag. Er zijn bij de bomen achter het appartement wel een paar gewone dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen, die kwamen echter uit de richting van de Meidoornstraat. Bij het gebouw zelf is tijdens de nazomerwaarnemingen geen zwermgedrag waargenomen. De aanwezigheid van een winterverblijfplaats in het plangebied kan redelijkerwijze worden uitgesloten.

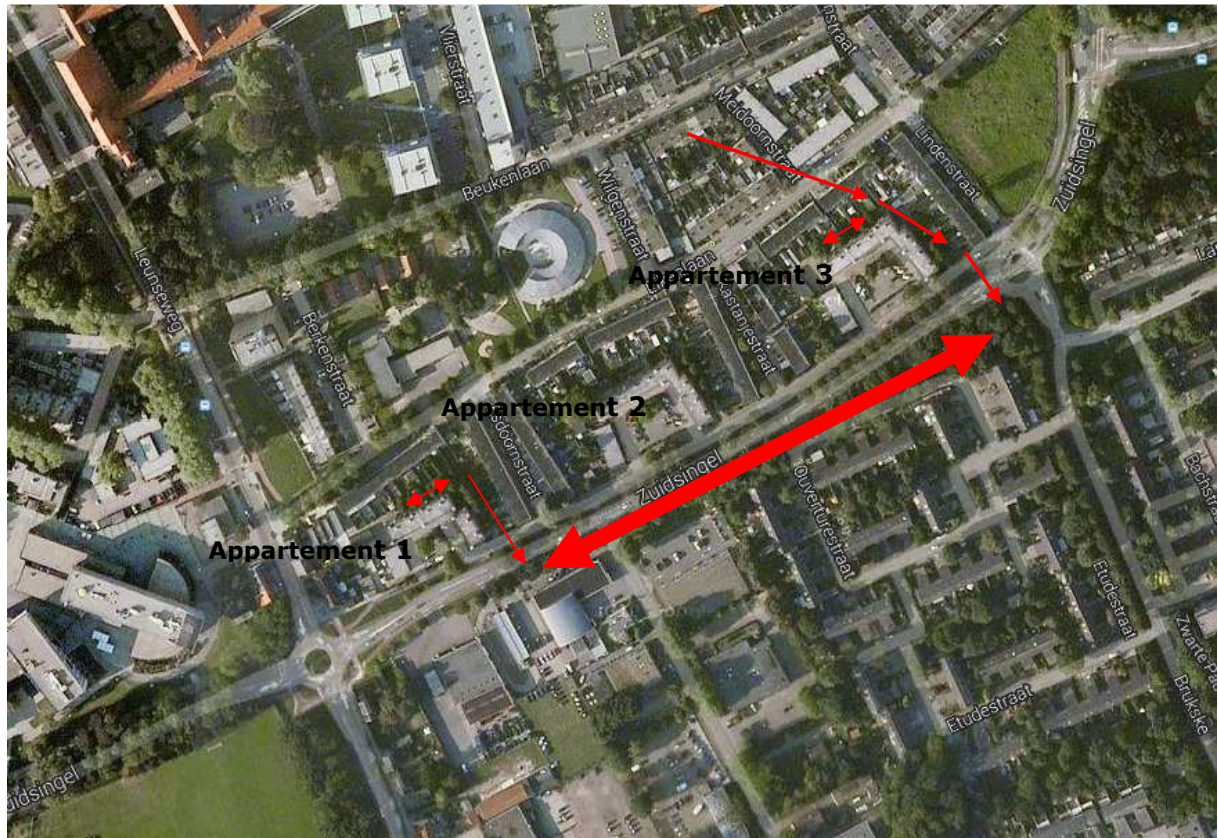

Fig. 11. Weergave van de aanwezigheid van gewone dwergvleermuis (vliegroutes). Langs de Zuidsingel, net buiten het plangebied was veel activiteit (brede rode pijl). Achter appartement 1 en 3 was geringe vleermuisactiviteit (dunne rode pijlen).

5 Effectenbeoordeling

5.1 Vleermuizen

Er zijn in het plangebied geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

Door de ingreep zal een klein foerageergebiedje verdwijnen, te weten, de bomen achter appartement 1 en 3. Echter, er is in de directe omgeving van het plangebied veel groen aanwezig. In die zin zal het verdwijnen van deze twee gebieden geen essentiële invloed hebben op de foerageermogelijkheden van de waargenomen vleermuizen.

Er werden wel vleermuizen aangetroffen die ter oriëntatie gebruik maakten van de bomen ten westen van appartement 3, maar gezien de lage aantallen op enkele momenten (zie tabel 3) is er geen sprake van een essentiële vliegroute.

6 Toetsing aan de Flora- en faunawet

Negatieve effecten van de ingreep op vleermuizen zijn niet te verwachten, de ingreep leidt dan ook niet tot een overtreding van de Flora- en faunawet.

7

Conclusies en advies

Het plangebied fungeert in geringe mate als foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis. Op grond van het beperkte aantal kort foeragerende vleermuizen kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied is voor vleermuizen.

Tijdens het onderzoek werd slechts een enkele keer waargenomen dat een vleermuis zich oriënteerde op een paar bomen aan de rand van het plangebied, niet voldoende om aangemerkt te worden als essentiële vliegroute. Op basis van deze waarnemingen kan gesteld worden dat er geen sprake is van een essentiële vliegroute in het plangebied.

In het plangebied zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig.

Met het uitvoeren van de werkzaamheden wordt de Flora- en faunawet niet overtreden.

Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens het vleermuisprotocol 2013 van de Gegevensautoriteit Natuur, kan worden gesteld dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.

8 Bronnen

Broekhuizen, S. (et al.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. K.N.N.V. Uitgeverij, Utrecht.

Dienst Regelingen. Ministerie van EL &I, 2011. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*.

Buiten aan het Werk. Houd Tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure.[http://www.minInv.nl/portal/page?_pageid=116,1640321&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_file_id=14765 (31---10---2010)].

www.zoogdiervereniging.nl/vleermuizen
www.vleermuizenindestad.nl